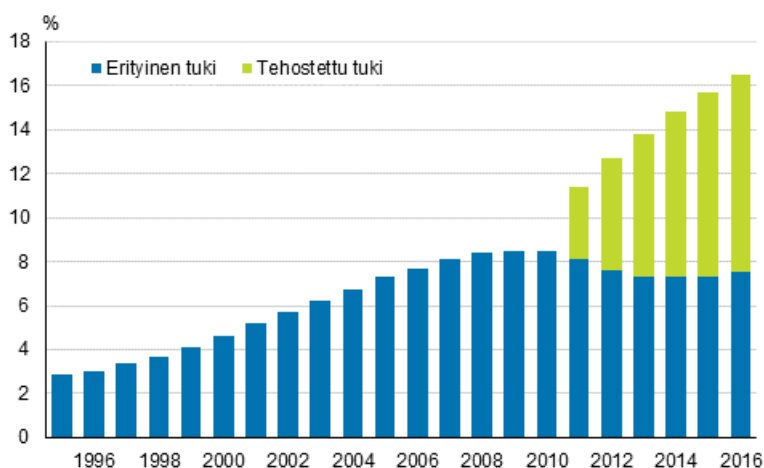

Erityisopetus 2016

Joka kuudes peruskoululainen sai tehostettua tai erityistä tukea

Peruskoulun oppilaista 16,4 prosenttia sai tehostettua tai erityistä tukea syksyllä 2016. Tehostettua tukea sai 49 400 eli 9,0 prosenttia peruskoulun oppilaista ja erityistä tukea 41 000 eli 7,5 prosenttia peruskoulun oppilaista. Tehostetun tuen oppilasmäärä kasvoi edellisvuodesta 0,6 prosenttiyksikköä ja erityisen tuen 0,2 prosenttiyksikköä. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen koulutustilastoista.

Tehostettua ja erityistä tukea saaneiden peruskoululaisten osuus kaikista peruskoululaisista 1995–2016, % 1)

1) Ennen vuotta 2011 erityisopetukseen otetut ja siirretyt oppilaat on rinnastettu erityistä tukea oppilaisiin.

Tehostetun tuen oppilaista poikia oli 65 prosenttia ja tyttöjä 35 prosenttia. Erityistä tukea saaneista poikia oli 70 ja tyttöjä 30 prosenttia. Syksyllä 2016 oppilaita peruskoulun esi-, perus- ja lisäopetuksessa oli 550 200, joista poikia 51 prosenttia ja tyttöjä 49 prosenttia.

Peruskoulun erityisopetustilasto sisältää tietoja enimmäkseen [tehostetusta ja erityisestä tuesta](#). Lisäksi tilastossa on tietoa yleisestä tuesta osa-aikaisen erityisopetuksen osalta.

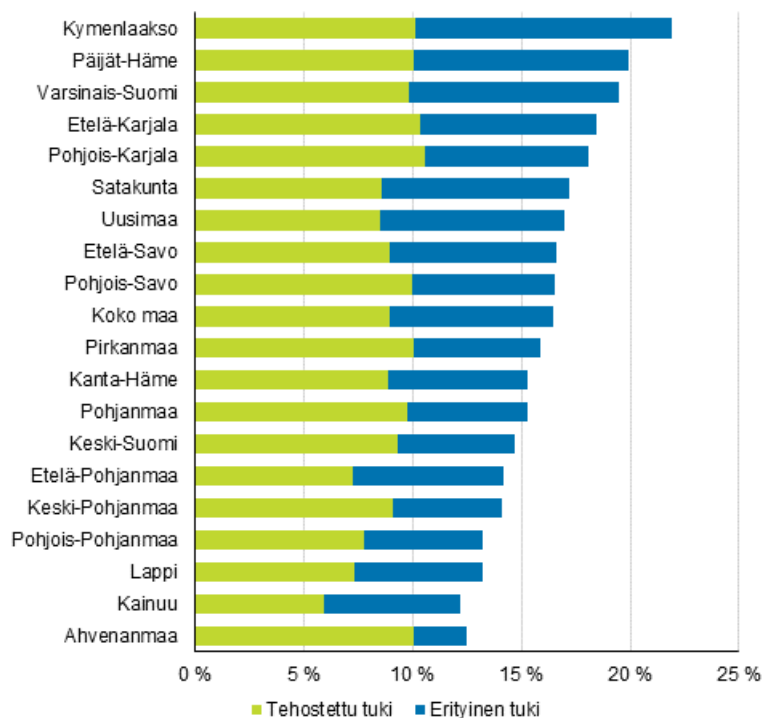
Erityisopetustilastoon liittyvät [tietokantataulut](#) ja esi- ja peruskouluopetustilaston [tietokantataulut](#) mahdollistavat oppilaiden saaman tuen tarkastelun esimerkiksi alueittain ja opetuksen toteutuspaikan

mukaan. Tietoja ammatillisen koulutuksen erityisopetuksesta on koottu tämän julkistuksen tekstiosan loppuun sekä [liitetaulukkoon 9](#).

Tehostetun tuen määrä lisääntyi kaikissa Manner-Suomen maakunnissa

Vuonna 2016 tehostettua tukea järjestettiin edellisvuotista useammalle kaikissa muissa maakunnissa paitsi Ahvenanmaalla. Useassa Manner-Suomen maakunnassa tehostettua tukea sai yli 10 prosenttia oppilaista. Aikaisempina vuosina tehostettua tukea saaneiden oppilaiden määrä ei ole ollut missään Manner-Suomen maakunnassa yli 10 prosenttia. Suhteellisesti eniten tehostetun tuen määrä lisääntyi Etelä-Karjalassa, Kymenlaaksossa ja Varsinais-Suomessa, näissä kaikissa määrä oli yli yhden prosenttiyksikön suurempi kuin edellisenä vuotena. Tehostettua tukea saaneiden oppilaiden osuus oli suurin Pohjois-Karjalassa ja pienin Kainuussa. Manner-Suomessa tehostettua tukea saaneiden oppilaiden osuus kaikista oppilaista oli eri maakunnissa 6–11 prosenttia.

Tehostettua tai erityistä tukea saaneiden peruskoululaisten osuus maakunnittain 2016, %

Erityistä tukea saaneiden oppilaiden osuus peruskoulun oppilaista oli Manner-Suomen maakunnissa 5–12 prosenttia. Erityistä tukea saaneiden osuus oli pienin Keski-Pohjanmaalla ja suurin Kymenlaaksossa. Ahvenanmaalla erityistä tukea saaneiden osuus oli alle 3 prosenttia.

Tehostettua tai erityistä tukea saavien peruskoululaisten osuus vaihtelee maakuntien välillä. Suurin tehostetun ja erityisen tuen saajien yhteenlaskettu osuus löytyi Kymenlaaksosta, jossa tehostettua tai erityistä tukea sai 22 prosenttia oppilaista. Pienimmät tuen saajien yhteenlasketut osuudet olivat Kainuussa, Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Kolme neljästä tehostetun tuen oppilaasta sai osa-aikaista erityisopetusta

Tehostettua tukea syksyllä 2016 saaneista oppilaista 75 prosentilla tukeen sisältyi osa-aikaista erityisopetusta, 57 prosentilla tukiovetusta ja 38 prosentilla avustaja- ja/tai tulkintemispalveluja. Erityistä tukea saaneista

oppilaista 38 prosentilla tukeen sisältyi osa-aikaista erityisopetusta, 35 prosentilla tukiopetusta ja 58 prosentilla avustaja- ja/tai tulkitsemispalveluja.

Erityisen tuen oppilaista 26 prosentilla oli pidennetty oppivelvollisuus.

Erityistä tukea saaneista oppilaista 38 prosenttia sai opetuksensa kokonaan erityisryhmässä ja 20 prosenttia kokonaan yleisopetuksen ryhmässä. Loput 42 prosenttia sai osan opetuksestaan yleisopetuksen ryhmässä ja osan erityisryhmässä.

Erityistä tukea saaneista oppilaista yli puolet opiskeli kokonaan yleisen oppimäärän mukaisesti

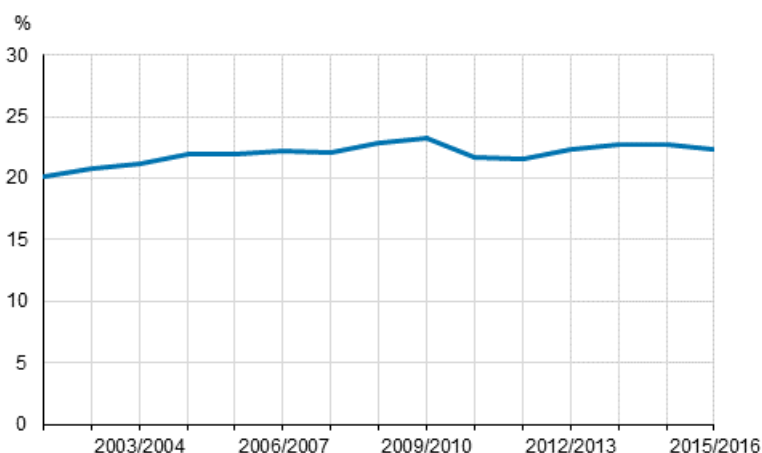
Peruskoulun perus- ja lisäopetuksessa erityistä tukea saaneista oppilaista 51 prosenttia opiskeli kaikissa aineissa yleisopetuksen oppimääriä syksyllä 2016. Yleisen oppimäärän mukaisesti opiskelevien osuus on kasvanut vuosittain; vuonna 2011 osuus oli 44 prosenttia, vuonna 2013 se oli 46 prosenttia, ja vuonna 2015 se oli 49 prosenttia.

Vuonna 2016 erityistä tukea saaneista oppilaista 13 prosentilla oli yksilöllistettyjä oppiaineiden oppimääriä yksi, 12 prosentilla kaksi tai kolme ja 19 prosentilla neljä tai enemmän. Toiminta-alueittain erityisen tuen oppilaista opiskeli 5 prosenttia. Opetus voidaan järjestää toiminta-alueittain, jos oppilaan vaikean vamman tai sairauden vuoksi opetusta ei voida järjestää oppiaineittaisten oppimäärien mukaan.

Peruskoululaisista 22 prosenttia sai osa-aikaista erityisopetusta lukuvuonna 2015–2016

Lukuvuonna 2015–2016 osa-aikaista erityisopetusta sai 122 200 oppilasta, mikä oli 22 prosenttia syksyn 2015 peruskoululaisista. Osuus on laskenut hieman edellisestä lukuvuodesta.

Osa-aikaista erityisopetusta saaneiden peruskoululaisten osuus kaikista peruskoululaisista lukuvuosina 2001/2002–2015/2016, %

Syksyllä 2015 osa-aikainen erityisopetus sisältyi 34 400 oppilaan tehostettuun tukeen ja 14 900 oppilaan erityiseen tukeen. Vähennyslaskun avulla voidaan päätellä, että osa-aikaista erityisopetusta lukuvuonna 2015–2016 saaneista 122 200 oppilaasta noin 73 000 eli 60 prosenttia sai osa-aikaista erityisopetusta yleisenä tukena.

Käytettävissä olevien tilastojen mukaan ainakin 29 prosenttia syksyn 2015 peruskoulun oppilasmäärästä sai jonkinlaista tukea lukuvuonna 2015-2016. Osuus on pysynyt samana viimeiset kolme vuotta. Tehostettua

tukea, erityistä tukea tai osa-aikaista erityisopetusta yleisenä tukena sai lukuvuonna 2015-2016 yhteensä 158 800 oppilasta.

Erytisopetusta saaneiden ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden määrän kasvu jatkunut

Tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen opiskelijoista erityisopetusta saaneiden määrä on kasvanut ainakin vuodesta 2004 lähtien, jolloin tilastointi aloitettiin: vuonna 2004 erityisopetusta sai yhteensä 12 500, vuonna 2009 yhteensä 18 300 ja vuonna 2015 yhteensä 24 300 opiskelijaa. Erytisopetusta saaneiden osuus kaikista tutkintoon johtavan ammatillisen koulutuksen opiskelijoista oli samoina vuosina 5, 6 ja 9 prosenttia.

Vuonna 2015 nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen (oppilaitosmuotoisen opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen) opiskelijoita oli 124 220, joista 18 prosenttia oli erityisopiskelijoita. Miesopiskelijoista 19 prosenttia ja naisopiskelijoista 17 prosenttia oli erityisopiskelijoita. Kaiken kaikkiaan erityisopiskelijoista 57 prosenttia oli miehiä.

Nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoista suurin osa (86 %) opiskeli ammatillisissa oppilaitoksissa. Ammatillisissa erityisoppilaitoksissa opiskeli 13 prosenttia ja muissa ammatillista koulutusta antavissa oppilaitoksissa noin prosentti erityisopiskelijoista.

Nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoista 83 prosenttia opiskeli samassa ryhmässä (integroituina) muiden opiskelijoiden kanssa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2016	6
Liitetaulukko 2. Tehostettua tai erityistä tukea saaneiden peruskoulun oppilaiden saama osa-aikainen erityisopetus, tukiopetus sekä avustaja- ja tulkitsemispalvelut 2016	6
Liitetaulukko 3. Tehostettua tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2011–2016.....	6
Liitetaulukko 4. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat oppivelvollisuuden pituuden mukaan 2016	7
Liitetaulukko 5. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat opetuksen toteutuspaikan mukaan 2016	7
Liitetaulukko 6. Erityistä tukea saaneet peruskoulun vuosiluokkien 1–9 ja lisäopetuksen oppilaat oppiaineiden oppimäärien mukaan 2016	7
Liitetaulukko 7. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 1995–2016.....	8
Liitetaulukko 8. Osa-aikaista erityisopetusta saaneet peruskoulun oppilaat lukuvuodesta 2001–2002 lukuvuoteen 2015–2016.....	8
Liitetaulukko 9. Ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijat erityisopetuksen toteutuspaikan mukaan 2004–2015..	9
Liitetaulukko 10. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat maakunnittain 2016	10
Laatuseloste: Erityisopetus.....	11

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2016

Vuosiluokat / sukupuoli	Tehostettua tukea saaneet oppilaat		Erityistä tukea saaneet oppilaat		Tehostettua tai erityistä tukea saaneet oppilaat		Peruskoulun oppilasmäärä
	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	
Esiopetus	224	2,0	958	8,7	1 182	10,7	11 004
Vuosiluokat 1–6	33 388	9,2	23 948	6,6	57 336	15,8	363 450
Vuosiluokat 7–9	15 793	9,0	16 027	9,1	31 820	18,1	175 330
Lisäopetus	37	8,2	104	23,0	141	31,2	452
Yhteensä	49 442	9,0	41 037	7,5	90 479	16,4	550 236
Pojat	32 097	11,4	28 878	10,2	60 975	21,6	281 807
Tytöt	17 345	6,5	12 159	4,5	29 504	11,0	268 429

Liitetaulukko 2. Tehostettua tai erityistä tukea saaneiden peruskoulun oppilaiden saama osa-aikainen erityisopetus, tukiopetus sekä avustaja- ja tulkitsemispalvelut 2016 ¹⁾

Oppilaan tuki sisältäen	Tehostettua tukea saaneet oppilaat	Osuus tehostettua tukea saaneista oppilaista, %	Erityistä tukea saaneet oppilaat	Osuus erityistä tukea saaneista oppilaista, %	Tehostettua tai erityistä tukea saaneet oppilaat	Osuus tehostettua tai erityistä tukea saaneista oppilaista, %
Osa-aikaista erityisopetusta	37 135	75,0	15 736	38,3	52 871	58,4
Tukiopetusta	28 224	57,1	14 190	34,6	42 414	46,9
Avustaja- ja/tai tulkitsemispalveluja	18 693	37,8	23 715	57,8	42 408	46,9
Muita kuin edellä mainittuja tukimuotoja	12 223	24,7	11 365	27,7	23 588	26,1

1) Oppilaan saama tehostettu tai erityinen tuki voi sisältää useita tukimuotoja, esimerkiksi sekä osa-aikaista erityisopetusta että avustaja- ja/tai tulkitsemispalveluja.

Liitetaulukko 3. Tehostettua tukea saaneet peruskoulun oppilaat 2011–2016

Vuosi	Esiopetus	Vuosiluokat 1–2	Vuosiluokat 3–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Peruskoulun oppilasmäärä
2011	240	3 841	8 454	5 324	97	17 956	3,3	541 931
2012	219	5 708	13 611	7 854	16	27 408	5,1	539 545
2013	193	7 172	17 084	10 538	46	35 033	6,5	540 477
2014	187	7 981	19 592	12 711	35	40 506	7,5	542 932
2015	188	8 718	22 238	14 667	47	45 858	8,4	546 065
2016	224	9 001	24 387	15 793	37	49 442	9,0	550 236

Liitetaulukko 4. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat oppivelvollisuuden pituuden mukaan 2016

Oppivelvollisuuden pituus	Esiopetus	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Yhteensä, %
Ei pidennettyä oppivelvollisuutta	70	17 389	13 029	33	30 521	74,4
Pidennetty oppivelvollisuus	888	6 559	2 998	71	10 516	25,6
Yhteensä	958	23 948	16 027	104	41 037	100,0

Liitetaulukko 5. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat opetuksen toteutuspaikan mukaan 2016

Opetuksen toteutuspaikka	Esiopetus	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Yhteensä, %
Opetus kokonaan yleisopetuksen ryhmässä	262	5 087	2 729	7	8 085	19,7
Opetuksesta 51–99 % yleisopetuksen ryhmässä	61	3 583	4 184	3	7 831	19,1
Opetuksesta 21–50 % yleisopetuksen ryhmässä	6	2 268	1 900	1	4 175	10,2
Opetuksesta 1–20 % yleisopetuksen ryhmässä	87	3 244	2 052	1	5 384	13,1
Opetus kokonaan erityisryhmässä, muu kuin erityiskoulu	435	7 608	3 404	32	11 623	28,3
Opetus kokonaan erityisryhmässä, erityiskoulu	158	2 339	1 829	68	3 939	9,6
Yhteensä	958	23 948	16 027	104	41 037	100,0

Liitetaulukko 6. Erityistä tukea saaneet peruskoulun vuosiluokkien 1–9 ja lisäopetuksen oppilaat oppiaineiden oppimäärien mukaan 2016

Oppiaineiden oppimäärät / toiminta-alueittain opiskelu	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Lisäopetus	Yhteensä	Yhteensä, %
Kaikkien aineiden oppimäärät ovat yleisopetuksen oppimääriä	14 414	6 057	20	20 491	51,1
Yhden oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty	2 272	2 895	7	5 174	12,9
Kahden tai kolmen oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty	2 519	2 438	5	4 962	12,4
Vähintään neljän oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty	3 508	3 976	38	7 522	18,8
Oppilas opiskelee toiminta-alueittain	1 235	661	34	1 930	4,8
Yhteensä	23 948	16 027	104	40 079	100,0

Liitetaulukko 7. Erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat 1995–2016¹⁾

Vuosi	Erityis- koulussa	Osuus peruskoulun oppilas- määrästä, %	Muussa perus- koulussa	Osuus peruskoulun oppilas- määrästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilas- määrästä, %	Perus- koulun oppilas- määrä
1995	10 871	1,8	6 142	1,0	17 013	2,9	588 162
1996	11 270	1,9	6 608	1,1	17 878	3,0	589 128
1997	11 901	2,0	8 099	1,4	20 000	3,4	592 375
1998	12 002	2,0	9 824	1,7	21 826	3,7	591 679
1999	11 884	2,0	12 481	2,1	24 365	4,1	591 272
2000	11 770	2,0	15 204	2,6	26 974	4,5	593 451
2001	10 986	1,8	19 846	3,3	30 832	5,2	595 727
2002	10 849	1,8	23 168	3,9	34 017	5,7	597 356
2003	10 461	1,8	26 378	4,4	36 839	6,2	597 414
2004	10 043	1,7	29 755	5,0	39 798	6,7	593 148
2005	9 663	1,6	33 115	5,6	42 778	7,3	586 381
2006	8 657	1,5	36 042	6,2	44 699	7,7	578 918
2007	8 169	1,4	37 916	6,6	46 085	8,1	570 689
2008	7 807	1,4	39 450	7,0	47 257	8,4	561 061
2009	7 089	1,3	40 079	7,2	47 168	8,5	553 329
2010	6 716	1,2	39 994	7,3	46 710	8,5	546 423
2011	6 046	1,1	38 035	7,0	44 081	8,1	541 931
2012	5 413	1,0	35 603	6,6	41 016	7,6	539 545
2013	5 349	1,0	34 285	6,3	39 634	7,3	540 477
2014	5 070	0,9	34 350	6,3	39 420	7,3	542 932
2015	4 607	0,8	35 400	6,5	40 007	7,3	546 065
2016	4 249	0,8	36 788	6,7	41 037	7,5	550 236

1) Vuosien 1995–2010 erityisopetukseen otetut ja siirretyt oppilaat on rinnastettu erityistä tukea saaneisiin oppilaisiin.

Liitetaulukko 8. Osa-aikaista erityisopetusta saaneet peruskoulun oppilaat lukuvuodesta 2001–2002 lukuvuoteen 2015–2016

Luku- vuosi	Pojat		Työt		Yhteensä	Osuus perus- koulun oppilas- määrästä, %	Peruskoulun oppilasmäärä syys- lukukaudella
	Yhteensä	Osuus peruskoulun poikien määrästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun tyttöjen määrästä, %			
2001–2002	77 422	25,4	42 125	14,5	119 547	20,1	595 727
2002–2003	78 572	25,7	45 565	15,6	124 137	20,8	597 356
2003–2004	79 356	26,0	47 034	16,1	126 390	21,2	597 414
2004–2005	80 541	26,5	49 407	17,1	129 948	21,9	593 148
2005–2006	78 600	26,2	49 691	17,3	128 291	21,9	586 381
2006–2007	78 388	26,5	50 253	17,8	128 641	22,2	578 918
2007–2008	76 583	26,2	49 705	17,9	126 288	22,1	570 689
2008–2009	77 160	26,9	50 729	18,5	127 889	22,8	561 061
2009–2010	77 485	27,3	51 172	19,0	128 657	23,3	553 329
2010–2011	70 458	25,1	47 969	18,0	118 427	21,7	546 423
2011–2012	68 524	24,7	47 743	18,1	116 267	21,5	541 931
2012–2013	70 713	25,6	49 488	18,8	120 201	22,3	539 545
2013–2014	72 404	26,1	50 487	19,2	122 891	22,7	540 477
2014–2015	72 612	26,1	50 474	19,1	123 086	22,7	542 932
2015–2016	71 552	25,6	50 688	19,0	122 240	22,4	546 065

Liitetaulukko 9. Ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijat erityisopetuksen toteutuspaikan mukaan 2004–2015

Vuosi	Ammatillisessa erityisoppilaitoksessa	Muussa ammatillisista koulutusta antavassa oppilaitoksessa		Yhteensä ¹⁾	Osuus ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä, %	Ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä
		Erityisopetusryhmässä	Yleisopetuksen ryhmässä ²⁾			
2004	2 493	1 557	8 401	12 451	5,4	230 823
2005	2 464	1 863	9 618	13 945	5,7	243 398
2006	2 461	1 693	10 762	14 916	5,8	256 872
2007	2 461	1 718	11 279	15 458	5,8	266 479
2008	2 397	1 605	12 460	16 462	6,0	275 498
2009	2 536	1 659	14 066	18 261	6,5	281 572
2010	2 497	1 872	14 944	19 313	6,9	279 863
2011	2 579	1 805	15 679	20 063	7,2	279 266
2012	2 678	1 720	16 778	21 176	7,7	276 471
2013	2 873	1 487	17 414	21 774	7,9	277 184
2014	2 776	1 258	19 612	23 646	8,4	280 826
2015	3 196	1 049	20 100	24 345	8,6	282 338

1) Vuonna 2015 erityisopiskelijoista 22 261 opiskeli oppilaitosmuotoisessa opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa, 1 694 näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa ja 390 oppisopimuskoulutuksessa.

2) Sisältää yleisopetuksen ryhmässä järjestetyn oppilaitosmuotoisen opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen koulutuksen, muualla kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa järjestetyn näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sekä kaiken oppisopimuskoulutuksen.

Liitetaulukko 10. Tehostettua tai erityistä tukea saaneet peruskoulun oppilaat maakunnittain 2016

Maakunta	Tehostettua tukea saaneet oppilaat		Erityistä tukea saaneet oppilaat		Tehostettua tai erityistä tukea saaneet oppilaat		Peruskoulun oppilasmäärä
	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	Yhteensä	Osuus peruskoulun oppilasmäärästä, %	
Koko maa	49 442	9,0	41 037	7,5	90 479	16,4	550 236
Uusimaa	13 851	8,6	13 652	8,4	27 503	17,0	161 748
Varsinais-Suomi	4 381	9,9	4 269	9,6	8 650	19,5	44 386
Satakunta	1 829	8,6	1 824	8,6	3 653	17,2	21 236
Kanta-Häme	1 587	8,9	1 145	6,4	2 732	15,3	17 873
Pirkanmaa	5 159	10,1	2 993	5,8	8 152	15,9	51 285
Päijät-Häme	1 942	10,1	1 892	9,8	3 834	19,9	19 232
Kymenlaakso	1 633	10,1	1 890	11,7	3 523	21,9	16 101
Etelä-Karjala	1 194	10,3	938	8,1	2 132	18,5	11 542
Etelä-Savo	1 166	9,0	997	7,7	2 163	16,6	13 008
Pohjois-Savo	2 354	10,0	1 539	6,6	3 893	16,6	23 488
Pohjois-Karjala	1 548	10,6	1 103	7,5	2 651	18,1	14 627
Keski-Suomi	2 589	9,3	1 498	5,4	4 087	14,7	27 782
Etelä-Pohjanmaa	1 538	7,3	1 447	6,9	2 985	14,2	21 090
Pohjanmaa	1 905	9,8	1 079	5,5	2 984	15,3	19 529
Keski-Pohjanmaa	735	9,1	408	5,0	1 143	14,1	8 091
Pohjois-Pohjanmaa	4 080	7,8	2 869	5,5	6 949	13,2	52 476
Kainuu	411	6,0	430	6,3	841	12,2	6 878
Lappi	1 253	7,4	994	5,8	2 247	13,2	17 015
Ahvenanmaa	287	10,1	70	2,5	357	12,5	2 849

Laatuseloste: Erityisopetus

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilasto sisältää tietoja peruskoulun tehostetusta tuesta, erityisestä tuesta ja osa-aikaisesta erityisopetuksesta sekä ammatillisen koulutuksen erityisopetuksesta. Tietoa on kerätty myös lukiokoulutuksen opiskelijoista, joilla on terveydentilaan liittyviä erityisiä opetusjärjestelyjä. Heidän vähäisen määränsä vuoksi heistä ei ole juurikaan raportoitu tilastoissa.

Tietoja käytetään mm. koulutuksen suunnittelussa, tutkimuksessa ja arvioinnissa sekä kansainvälisissä koulutustilastoissa.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki voidaan jakaa yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Mikäli yleinen tuki ei riitä, annetaan tehostettua tukea. Ja mikäli tehostettu tuki ei riitä, annetaan erityistä tukea. Aiempien vuosien (2010 asti) erityisopetukseen otetut ja siirretyt peruskoulun oppilaat on rinnastettu tässä tilastossa erityisen tuen oppilaisiin.

Tehostettu tuki tarkoittaa oppilaan tukea, josta on tehty tehostetun tuen oppimissuunnitelma. Tehostettua tukea annetaan oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja (esimerkiksi tukiovetusta, osa-aikaista erityisopetusta, avustaja- tai tulkintapalveluja). Oppilaalle järjestettävä tuki kirjataan oppimissuunnitelmaan, joka laaditaan pedagogiseen arvioon perustuen yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Erityinen tuki tarkoittaa oppilaan tukea, josta on tehty kirjallinen erityisen tuen antamista koskeva päätös. Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joille kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden toteuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä ja se muodostuu erityisopetuksesta ja muusta tuesta. Ennen erityisen tuen päätöstä kuullaan oppilasta ja hänen huoltajansa sekä tehdään pedagoginen selvitys, johon sisältyy arvio erityisen tuen tarpeesta. Päätös tarkistetaan ainakin toisen vuosiluokan jälkeen ja ennen seitsemännelle luokalle siirtymistä. Erityisen tuen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Osa-aikaisella erityisopetuksella tarkoitetaan opetusta, jota oppilas voi saada muun opetuksen ohessa, jos hänellä on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään. Oppilas voi saada osa-aikaista erityisopetusta myös tehostetun tai erityisen tuen aikana.

Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilasto sisältää tietoja sellaisista ammatillisen koulutuksen opiskelijoista, joille on laadittu ammatillisen koulutuksen lain velvoittama henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Tilastoaineistot sisältävät Tilastokeskuksen, opetushallinnon ja kansainväliset koulutusala- ja -asteluokitukset, oppilaitosta kuvaavat luokitukset sekä erilaiset alue- ja demografiset luokitukset. Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilastossa erityisopetuksen perusteet on luokiteltu opetushallinnon kanssa sovitulla tavalla.

Peruskoulun erityisopetustilasto on laadittu opetuksen järjestäjien Tilastokeskukselle ilmoittamien tietojen perusteella. Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilasto ja tiedot lukiokoulutuksen erityisistä opetusjärjestelyistä perustuvat oppilaitosten Tilastokeskukselle ilmoitamiin tietoihin.

Tilastolain (23.4.2004/280 muut. 361/2013) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen työjärjestyksen mukaan väestö- ja elinolotilastot -tulosityksikkö tuottaa kyseisiä tilastoja mm. koulutuksesta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Peruskoulun erityisopetustilasto perustuu kouluittaisiin tietoihin, jotka Tilastokeskus on kerännyt verkkolomakkeella "Oppilaitostason oppilaat ja opiskelijat" opetuksen järjestäjiltä peruskouluissa järjestetystä opetuksesta. Ammatillisen koulutuksen erityisopetustilaston tiedot ja lukiokoulutuksen

erityisten opetusjärjestelyjen tiedot ovat Tilastokeskuksen oppilaitoksilta verkkolomakkeella keräämiä henkilö pohjaisia tietoja. Aineistot ovat kokonaisaineistoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen käsittelyprosessin aikana tilaston perustana olevien tietojen korkea laatu varmistetaan useiden erilaisten tilastollisten tarkistusohjelmien avulla, tiedonantajille tehdyillä lisäkyselyillä sekä vertailuilla aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin. Tiedonantajien ilmoittamien tietojen puutteet ja virheet vaikuttavat tilaston laatuun kuitenkin heikentävästi.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Aineisto on lopullinen ja ilmestyy vuosittain. Tiedot peruskoulun tehostettua ja erityistä tukea saaneista oppilaista ilmestyvät noin yhdeksän kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Ensimmäiset tiedot niistä julkaistaan kuitenkin "Esi- ja peruskouluopetus" -tilaston yhteydessä jo noin kahden kuukauden kuluessa. Peruskoulun osa-aikaista erityisopetusta ja ammatillisen koulutuksen erityisopetusta käsittelevät tiedot valmistuvat noin vuoden kuluttua viiteajankohdasta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastosta julkaistaan tietoja [tilaston kotisivuilla](#) ja [maksuttomassa Statfin-tietopalvelussa](#). Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan koulutustilastot-vastuualueelta, jossa tilasto laaditaan. Aineistosta on mahdollista tehdä tilauksesta erityisselvityksiä.

Lisää tietoa tilastossa käytetyistä käsitteistä löytyy tilaston kotisivulta. Tilastoissa käytetyt [luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen internetsivuilta](#) sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastokeskus on tehnyt useita koulutussektoreita kattavia erityisopetustilastoja lukuvuosilta 1979-1980, 1981-1982, 1983-1984 ja 1987-1988. Nämä tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia keskenään eivätkä myöhempien vuosien kanssa.

Vuodesta 1995 alkaen Tilastokeskus on kerännyt rahoitusnäkökulmasta erityisopetustietoja peruskoulujen erityisopetukseen otetuista ja siirretyistä ja vuodesta 2011 alkaen erityistä tukea saaneista oppilaista. Nämä tiedot ovat vertailukelpoisia mutta erityisopetuksen tilastoinnin näkökulmasta suppeita. Ne eivät sisällä tietoa esim. osa-aikaisesta erityisopetuksesta.

Vuonna 1998 ja vuodesta 2001 lähtien vuosittain Tilastokeskus on laatinut yksityiskohtaisemman erityisopetustilaston, jossa ovat mukana sekä peruskoulun erityisopetukseen otetut ja siirretyt (vuoteen 2010 asti) ja erityistä tukea saaneet oppilaat (vuodesta 2011 alkaen) että osa-aikainen erityisopetus. Tilastoinnissa tapahtuneiden muutosten vuoksi vuosien 1998 ja 2001 ja lukuvuoden 2001-2002 osa-aikaisen erityisopetuksen tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Sen sijaan lukuvuoden 2001-2002 tietoja ja sitä tuoreempia tietoja voidaan vertailla keskenään.

Tietoja ammatillisen koulutuksen erityisopetuksesta on kerätty lukuvuoden 1987-1988 jälkeen vuodesta 1999 lähtien. Vuosien 1999-2003 tiedot ovat pääsääntöisesti vertailukelpoisia keskenään. Vuonna 2004 ammatillisen koulutuksen tilastoinnin perusjoukko muuttui niin, ettei vuoden 2004 tietoja voi suoraan verrata aiempien vuosien tietoihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Erityisopetustilasto on laadittu samoja periaatteita noudattaen kuin peruskoulun ja ammatillisen koulutuksen tilastot. Näitä tilastoja voidaan hyvin käyttää rinnan, kunhan otetaan huomioon tilastojen erityispiirteet.

Lisätietoja

Heli Hiltunen 029 551 3314
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

koulutustilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Koulutustilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-1595 (pdf)